

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Dhr. P. Haker
Telefoon 5114039 E-mail: phaker@haarlem.nl
SZW/BB Reg.nr. 2009/149017
Te kopiëren:
B & W-vergadering van 17 november 2009

Onderwerp

Uitvoeringsnota Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer

DOEL: Besluiten

Haarlem fungeert als centrumgemeente als het gaat om de middelen in het kader van de maatschappelijke opvang. Dat betekent dat met betrekking tot de bestemming van deze middelen en de verantwoording hiervan aan het Rijk, een verantwoordelijkheid is van het College van de gemeente Haarlem.

B&W

- Het College stelt de raad voor in te stemmen met de uitgangspunten zoals genoemd onder paragraaf 2 van de bijlage:
 - Gemeenten blijven verantwoordelijk voor hun eigen burgers;
 - Gemeenten streven naar een zo effectief mogelijke inzet van middelen en locaties;
 - Gemeenten wisselen informatie uit over de aard en omvang van de doelgroep als ook de prestaties van de hiertoe gesubsidieerde instellingen.
- Het College stelt de raad voor om te komen tot een subregionale aanpak tussen Haarlem en Haarlemmermeer en differentiatie van opvang per doelgroep:
 - Haarlemmermeer richt de nieuwe opvang in voor gezinnen (dakloze gezinnen, alleenstaande ouders, tienermoeders, vrouwenopvang en crisisopvang huiselijk geweld) en Haarlem richt zich op alleenstaanden;
 - Afstemming van werkwijze en registratie tussen de BCT Haarlem en de toekomstige BCT Haarlemmermeer (CJG+).
- De kosten van het besluit staan beschreven in de financiële bijlage voor de jaren 2009 en 2010.
- De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
- Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie	Raadsstuk in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja	Raadsstuknr
☐ Gewijzigd	☐ Nee	
☐ Aangehouden		Datum vergadering
☐ Afgevoerd		

RAADSSTUK

Onderwerp: Uitvoeringsnota Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer

SZW/BB Reg.nr. 2009/149017

Inleiding

In het Regionaal Kompas Veiligheidsregio Kennemerland staan de ambities geformuleerd ten aanzien van de maatschappelijke opvang en dak- en thuislozenzorg voor de periode 2008-2014. Het Kompas is vastgesteld in maart 2008 en beschrijft de beleidsintenties om in een tijdsspanne van 7 jaar een forse impuls te geven aan de aanpak van dakloosheid.

In het Kompas beschrijven wij hoe wij de vermindering van het aantal daklozen willen bereiken, de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan willen bevorderen, de kwaliteit van leven van de doelgroep verbeteren en tot slot de overlast die deze groep met zich mee brengt willen verminderen.

Het Kompas richt zich niet alleen op Haarlem maar op de regio's Midden- en Zuid-Kennemerland en gemeente Haarlemmermeer, waarvoor Haarlem de rol van centrumgemeente heeft. In het kader van de uitwerking van het Regionaal Kompas 2008-2014 zijn er twee uitwerkingnotities gemaakt.

In het Kompas Haarlem staat de Haarlemse uitwerking beschreven in vier deelnota's. In het Kompas Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer, die nu voor ligt, staat de regionale invulling van het Kompas beschreven.

In de afgelopen periode hebben wij al enkele stappen gezet met betrekking tot de uitvoering van het Kompas.

Zo zijn we gestart met de inrichting van de Brede Centrale Toegang (Nota 'Uitvoering Regionaal Kompas: naar een betere dienstverlening voor de OGGZ doelgroep', SZW/BB/2009/54939). Ook zijn wij gestart met de voorbereiding van de realisatie van een hostel voor niet overlastgevende verslaafden (Nota 'Uitvoering regionaal kompas: realisatie hostelvoorziening', SZW/BB/2009/39326). Over beide onderwerpen hebben wij u in juni van dit jaar geïnformeerd.

Verder is het Pauzement overgedragen aan het RIBW, waardoor een betere begeleiding van de doelgroep in het Pauzement kan worden gegarandeerd. In Midden Kennemerland is de Kennemerhof geopend.

Voorstel aan de raad

1. Het College stelt de raad voor in te stemmen met de uitgangspunten zoals genoemd onder paragraaf 2 van de bijlage:
 - Gemeenten blijven verantwoordelijk voor hun eigen burgers;
 - Gemeenten streven naar een zo effectief mogelijke inzet van middelen en locaties;
 - Gemeenten wisselen informatie uit over de aard en omvang van de doelgroep als ook de prestaties van de hiertoe gesubsidieerde instellingen.
2. Het College stelt de raad voor om te komen tot een subregionale aanpak tussen Haarlem en Haarlemmermeer en differentiatie van opvang per doelgroep:
 - Haarlemmermeer richt de nieuwe opvang in voor gezinnen (dakloze gezinnen, alleenstaande ouders, tienermoeders, vrouwenopvang en crisisopvang huiselijk geweld) en Haarlem richt zich op alleenstaanden;
 - Afstemming van werkwijze en registratie tussen de BCT Haarlem en de toekomstige BCT Haarlemmermeer (CJG+).

3. De kosten van het besluit staan beschreven in de financiële bijlage voor de jaren 2009 en 2010.

Beoogd resultaat

In het Kompas wordt aangegeven hoe de gemeenten de vermindering van het aantal daklozen wil bereiken, de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan wil bevorderen, de kwaliteit van leven van de doelgroep van verbeteren en tot slot de overlast die deze groep met zich mee brengt wil verminderen.

Dit leidt tot de volgende concrete doelstellingen die in 2014 gerealiseerd moeten zijn:

- Dakloosheid als gevolg van ontslag uit een kliniek wordt voorkomen;
- Dakloosheid als gevolg van huurschuld wordt voorkomen;
- Dakloosheid als gevolg van detentie wordt voorkomen;
- Daklozen ontvangen steun bij het oplossen van financiële problemen;
- Er is een gedifferentieerd aanbod van woon- en opvangvoorzieningen voor daklozen (mogelijk met een centrale intake);
- We kennen alle daklozen en zij staan binnen 3 maanden op een traject richting dagbesteding (activering, werk);
- Daklozen, alcoholverslaafden en overlastgevendenden zijn uit het straatbeeld verdwenen;
- Er is voor alle actieve veelplegers een sluitende aanpak.

Argumenten

Deze doelstellingen voor het beleid sluiten aan bij de landelijke trend, zoals die vanaf 2005 opgang is gekomen. Steeds gaat het om een dubbele doelstelling: het vinden van een balans tussen zowel het bieden van hulp aan daklozen als het bewerkstelligen van een veilige buurt.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Uitvoering

De uitvoering vindt plaats onder regie van de gemeente Haarlem en in nauwe samenwerking met de gemeenten in Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer. Uitvoering vindt plaats door middel van subsidierelaties met uitvoerende maatschappelijke instellingen.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen voor 2009 en 2010 staan beschreven in de bijlage. De totale uitgaven blijven binnen het beschikbare budget. Dit geldt ook voor de vier organisaties waarvan de gesprekken over het prestatieplan 2010 nog niet zijn afgerond. Hierover volgt een separate financiële nota.

Bijlagen

Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer.

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De Raad stemt in met de uitgangspunten zoals genoemd onder paragraaf 2 van de bijlage:
 - Gemeenten blijven verantwoordelijk voor hun eigen burgers;
 - Gemeenten streven naar een zo effectief mogelijke inzet van middelen en locaties;
 - Gemeenten wisselen informatie uit over de aard en omvang van de doelgroep als ook de prestaties van de hiertoe gesubsidieerde instellingen.
2. De Raad besluit om te komen tot een subregionale aanpak tussen Haarlem en Haarlemmermeer en differentiatie van opvang per doelgroep:
 - Haarlemmermeer richt de nieuwe opvang in voor gezinnen (dakloze gezinnen, alleenstaande ouders, tienermoeders, vrouwenopvang en crisisopvang huiselijk geweld) en Haarlem richt zich op alleenstaanden;
 - Afstemming van werkwijze en registratie tussen de BCT Haarlem en de toekomstige BCT Haarlemmermeer (CJG+).
3. De kosten van het besluit staan beschreven in de financiële bijlage voor de jaren 2009 en 2010.

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Uitvoeringsnota Kompas

Midden- en Zuid Kennemerland, Haarlemmermeer

September 2009

1. Inleiding

In het Regionaal Kompas Veiligheidsregio Kennemerland¹ staan de ambities geformuleerd ten aanzien van de maatschappelijke opvang en dak- en thuislozenzorg voor de periode 2008-2014. Het Kompas is vastgesteld in maart 2008 en beschrijft de beleidsintenties om in een tijdsspanne van 7 jaar een forse impuls te geven aan de aanpak van dakloosheid.

In het Regionaal Kompas Veiligheidsregio Kennemerland beschrijven wij op hoofdlijnen hoe wij de vermindering van het aantal daklozen willen bereiken, de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan willen bevorderen, de kwaliteit van leven van de doelgroep verbeteren en tot slot de overlast die deze groep met zich mee brengt willen verminderen.

Het Regionaal Kompas richt zich niet alleen op Haarlem maar op de regio's Midden- en Zuid-Kennemerland en gemeente Haarlemmermeer, waarvoor Haarlem de rol van centrumgemeente heeft.

In het kader van de uitwerking van het Regionaal Kompas 2008-2014 zijn er inmiddels twee uitwerkingnotities gemaakt: vier Haarlemse deelnota's² en een Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer.

De vier Haarlemse deelnota's richten zich met name op de concrete uitwerking van de ambities in Haarlem. In de Uitvoeringsnota Kompas Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer, die nu voor ligt, staat de regionale invulling van het Kompas beschreven.

Achtereenvolgens beschrijven wij een aantal uitgangspunten voor onze regionale samenwerking. Ook staan wij stil bij de regierol van de verschillende gemeenten. Daarnaast is preventie uitermate belangrijk om verdergaande problematiek te voorkomen. Op basis van de aard en omvang van de problematiek in de Veiligheidsregio Kennemerland, trekken we tot slot een aantal conclusies met betrekking tot het regionale voorzieningenniveau.

2. Uitgangspunten

Bij de regionale samenwerking hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De doelgroep moet worden geplaatst in de meest toepasselijke opvangvoorziening gelet op de aard van de klant en zijn zorgbehoefte. Dat betekent dat in voorkomende gevallen van de gemeenten de bereidheid wordt gevraagd om in goed overleg en in het belang van de individuele klant open te staan voor klanten uit andere gemeenten.
- Gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor hun 'eigen' daklozen en OGGz-doelgroep. Dat houdt in dat, ook wanneer iemand tijdelijk buiten zijn gemeente in de opvang verblijft, de gemeente van herkomst verantwoordelijk blijft voor het maken van adequate afspraken over de begeleiding van de klant naar vervolg³oplossingen.
- De gemeente Haarlem geeft invulling aan haar regionale verantwoordelijkheid om een voorzieningenniveau te realiseren dat recht doet aan de knelpunten in de gehele regio. Hiervoor vindt regionale afstemming met alle gemeenten plaats.

¹ Nota 'Beleidsintentie maatschappelijke opvang daklozen 2008-2014, Kompas Haarlem en Midden- en Zuid-Kennemerland, 2008/48618

² Deelnota's Kompas Haarlem, 2009/149016

³ Het betreft hier niet de Wet Werk en Bijstand: hier geldt het domicilieprincipe. Indien een klant langer dan drie maanden in een andere gemeente verblijft dan de gemeente van herkomst, dan verschuiven de verantwoordelijkheden in het kader van de Wwb naar de gemeente waar de klant feitelijk verblijft.

- Gelet op de beperkte middelen, streven de gemeenten naar een zo effectief mogelijke inzet van middelen én locaties. Om die reden wisselen gemeenten onderling informatie uit over aard en omvang van de doelgroep en de bezettingsgraad van de verschillende voorzieningen. Deze informatie-uitwisseling wordt gecoördineerd vanuit de Brede Centrale Toegang in Haarlem.

3. Regie

Regierol centrumgemeente

Als centrumgemeente is Haarlem verantwoordelijk om met de regiogemeenten een adequaat voorzieningenniveau te realiseren dat recht doet aan de problematiek in de gehele regio. Daar hebben alle gemeenten belang bij: de problematiek komt in alle gemeenten voor. Daarnaast willen wij voorkomen dat de doelgroep zich uitsluitend concentreert in de twee grote gemeenten in de regio: Haarlemmermeer en Haarlem. Het is dus van groot belang om aandacht te hebben voor de spreiding van voorzieningen in de gehele regio.

Daarnaast is Haarlem verantwoordelijk voor de inzet van middelen in het kader van de maatschappelijke opvang. Dat betekent dat met betrekking tot de bestemming van deze middelen en de verantwoording hiervan aan het Rijk, een verantwoordelijkheid is van het College van de gemeente Haarlem. De gemeente Haarlem heeft wel een afstemmingsplicht met de regiogemeenten.

Dit is van belang omdat de beschikbare middelen die Haarlem als centrumgemeente krijgt van het Rijk beperkt zijn. Hoewel het Regionaal Kompas in 2008 is geaccordeerd door het Rijk, bestaat het risico dat het landelijke verdeelmodel voor het macrobudget MO/VB niet aansluit op de ambities van ons regionaal kompas. In dat geval moeten de gemeenten met elkaar in overleg of inzet uit eigen middelen wenselijk of noodzakelijk is.

Iedere gemeente is vanuit de Wmo verantwoordelijk voor de OGGz-doelgroep. De gemeenten hebben een taak met betrekking tot het:

- signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGz;
- bereiken en begeleiden van kwetsbare groepen en risicogroepen;
- functioneren als meldpunt voor signalen of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen;
- tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGz.

Regie op de uitvoering

De gemeente Haarlem onderhoudt als centrumgemeente subsidierelaties met allerlei zorg- en opvanginstellingen voor de OGGz-doelgroep. De regiogemeenten zijn betrokken bij de prestatie-afspraken over de uitvoering in de eigen subregio. Op dit moment is het voor de diverse regiogemeenten onvoldoende inzichtelijk of de gevraagde prestaties aansluiten bij de regionale en lokale voorzieningen. Dat betekent dat de gemeente Haarlem dit voor de alle gemeenten meer inzichtelijk moet maken.

Daarnaast denken wij dat er in regionaal verband efficiency in de samenwerking tussen instellingen is te behalen. Dat geldt zowel de financiële inzet als ook het gebruik van locaties.

Met name de toetreding van Haarlemmermeer tot onze Veiligheidsregio biedt mogelijkheden om subsidierelaties nog eens kritisch onder de loep te nemen omdat er opvallende verschillen zijn te constateren tussen de financiële inzet en de resultaten. Wij denken hier bijvoorbeeld aan de verslavingszorg en de vrouwenopvang.

Ook zijn er kansen om de doelgroepen voor de voorzieningen in Haarlemmermeer en Haarlem nader af te stemmen om zo het gebruik van opvanglocaties te optimaliseren.

In 2003 is een OGGz-convenant getekend door een twintigtal organisaties. Doel van dit convenant is verbetering van de situatie van daklozen en de OGGz-doelgroep door ketensamenwerking. Het OGGz-convenant is inmiddels afgelopen. De gemeente Haarlem bereidt met de regiogemeenten, de uitvoerend instellingen en cliëntenorganisaties een nieuw regionaal convenant voor dat nog in 2009 aan alle partijen wordt voorgelegd. In het nieuwe regionale OGGz-platform willen wij twee keer per jaar overleg voeren over de uitvoering van het convenant. Overigens laat dit onverlet dat subregionaal afstemmings-overleggen plaats kunnen vinden tussen partijen.

Regie op de doelgroep

Om een goede dienstverlening aan de OGGz-doelgroep te waarborgen, is het van belang om de doelgroep niet alleen in beeld te brengen maar ook en vooral in beeld te houden.

Om die reden is in Haarlem de Brede Centrale Toegang opgericht. De werking van de BCT in Haarlem staat beschreven in de Haarlemse deelnota's.

In Midden Kennemerland is de doelgroep in beeld dankzij goed functionerende noodteams in de verschillende gemeenten. Noodteams bestaan uit vertegenwoordigers van hulpverleningsinstellingen, politie, woningcorporaties, GGZ-instellingen, GGD en gemeenten.

De noodteams biedt hulp aan mensen die in een noodsituatie verkeren, welke de discipline van de afzonderlijke deelnemers aan het noodteam overschrijdt. Hieronder vallen tevens de noodsituaties die leiden tot extreme overlast in de woonomgeving.

Elke deelnemende instelling brengt probleemsituaties in, vervolgens wordt besproken wie de probleemhouder/hoofdverantwoordelijke wordt van de betreffende klant. Het probleem wordt in kaart gebracht, acties worden op elkaar afgestemd en men wisselt informatie uit.

Zuid Kennemerland kent een vergelijkbare aanpak met de sociale teams.

Haarlemmermeer wil aansluiten bij het concept van de Brede Centrale Toegang per januari 2010. In de komende maanden wordt bekeken hoe de aansluiting tussen de in Haarlemmermeer bestaande overlegstructuren (Lokaal Analyse Team Multiprobleemgezinnen/OGGz) en de Brede Centrale Toegang gestalte kan krijgen.

Informatie-uitwisseling

Op dit moment hebben we de aard en omvang van de totale doelgroep in de Veiligheidsregio nog onvoldoende in beeld. Dit is wel noodzakelijk om ook in de toekomst gefundeerde keuzes te kunnen maken ten aanzien van het benodigde voorzieningenniveau. Ook is het noodzakelijk om de doelgroep niet alleen in beeld te brengen maar ook in beeld te houden. Daarom willen wij op regionaal niveau gegevens uitwisselen over de doelgroep. Eén en ander willen wij de komende periode verder uitwerken. Het ligt voor de hand om deze functie te positioneren in de Brede Centrale Toegang in Haarlem.

Op basis van de onderlinge informatie-uitwisseling over de aard en omvang van de doelgroep zal het regionaal ambtelijk en bestuurlijk afstemmingsoverleg de uitvoering van het Kompas minimaal eens per jaar toetsen aan de actuele situatie in de regio.

4. Preventie

Om erger te voorkomen, is preventie van groot belang. Het betreft dan met name preventie van huisuitzettingen, de nazorg aan ex-gedetineerden en schuldhulpverlening.

Preventie huisuitzettingen

Huisuitzettingen op basis van huurschulden moet worden voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door het maken van samenwerkingsafspraken tussen gemeente, corporaties en schuldhulpverlening. De gemeenten in de Veiligheidsregio hebben ieder afspraken met de corporaties, wel zijn er onderlinge verschillen in aanpak en resultaten. Dat maakt het interessant om in 2009 de verschillende aanpakken te vergelijken en hiervan te leren.

Nazorg ex-gedetineerden

In de Veiligheidsregio keren jaarlijks zo'n 700 gedetineerden terug uit de penitentiaire inrichting. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) draagt elektronisch de cliëntdossiers van gedetineerden die de gevangenis verlaten over aan de ontvangende gemeenten. In de visie van Justitie betreft het mensen die na detentie weer 'gewoon' burger worden en dus onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

Een substantieel deel van de 700 mensen behoort tot de OGGz-doelgroep. Zij doen een beroep op gemeenten voor zorg, opvang, inkomensvoorziening, huisvesting et cetera.

De nazorg aan ex-gedetineerden betreft een verantwoordelijkheid voor alle individuele gemeenten en wordt door iedere gemeente op eigen wijze ingevuld.

Schuldhulpverlening

Bij de OGGz-doelgroep is vrijwel altijd sprake van problematische schulden. Dit hangt samen met hun levensstijl.

De gemeenten in Zuid Kennemerland maken gebruik van de voorzieningen van de afdeling Schuldhulpverlening van de gemeente Haarlem. Net als in Haarlem voeren de gemeenten in Midden Kennemerland de materiele schuldhulpverlening zelf uit, terwijl voor de immateriële hulpverlening contracten zijn gesloten met de instellingen voor maatschappelijke dienstverlening.

Haarlemmermeer heeft een private overeenkomst gesloten met een aanbieder van schuldhulpverlening. In Midden Kennemerland hebben een aantal gemeenten eveneens overeenkomsten gesloten met private partijen. In verschillende gemeenten kunnen mensen een beroep doen op een formulierenbrigade.

5. Voorzieningenniveau: probleemanalyse

Hoewel er verschillende voorzieningen in de regio zijn gerealiseerd, zijn er nog verschillende knelpunten te benoemen.

Opvang gezinnen

Zo geldt voor alle gemeenten dat de opvang van gezinnen problematisch is. Het is niet wenselijk om deze doelgroep, vaak met kinderen, te plaatsen in voorzieningen waar mensen worden opgevangen met psychiatrische en/of verslavingsproblematiek. Echter, in de regio zijn er onvoldoende specifieke voorzieningen voor gezinnen met kinderen. Alleen Haarlemmermeer slaagt er vooralsnog in deze doelgroep adequaat op te vangen.

Opvang 'onaangepasten'

Een ander regionaal knelpunt is het gebrek aan een permanente voorziening voor mensen die zich nooit kunnen voegen naar de normen en waarden van onze samenleving. Het betreft veelal chronisch verslaafden al dan niet met psychiatrische problematiek (dubbele

diagnose). Het betreft een doelgroep die niet in een woonvoorziening of in een gewone straat kunnen wonen. Kenmerk is dat ze onaangepast gedrag vertonen. Ze zijn niet in staat zich aan te passen aan de gebruikelijke normen. Als ze met of te midden van andere mensen wonen, veroorzaken ze voortdurend onbedoeld overlast: herrie, rommel, ruzie. Ze moeten op zichzelf kunnen zijn en wonen, zonder zich telkens te moeten aanpassen. Ze zijn dan behoorlijk goed in staat om met enige hulp hun eigen huishouding te doen en voor zichzelf te zorgen. Het is geen onwil, maar duidelijk onkunde, als gevolg van gebrek aan sociale ontwikkeling, woon- en werkervaring en/of psychiatrische problematiek.

Haarlem

Kernprobleem in Haarlem betreft het gebrek aan doorstroom naar de reguliere woningmarkt. Hoewel wij beschikken over herkansingwoningen – de laatste stap naar de reguliere woningmarkt – is dit onvoldoende om in de totale woonvraag te voorzien. Dat betekent dat sommige mensen onnodig en te lang in de verkeerde voorziening blijven ‘hangen’.

Ook is er in Haarlem een gebrek aan gedifferentieerde opvang voor specifieke doelgroepen met hun specifieke zorgvragen. Overigens wordt hier wel hard aan gewerkt.

Haarlemmermeer

In Haarlemmermeer is sprake van een groeiend tekort aan opvangplaatsen. Daarnaast is de huidige opvang een tijdelijke voorziening. Om de opvang op korte termijn uit te breiden worden er binnenkort 5 ‘satellietwoningen’ in gebruik genomen. Gezien de snelle groei van de wachtlijst van de maatschappelijke opvang, zal dit niet voldoende zijn. Verder is de huidige combinatie van doelgroepen (bijvoorbeeld gezinnen en alleenstaanden met psychiatrische problematiek) niet optimaal.

Zuid Kennemerland

Op dit moment zijn er geen knelpunten in Zuid Kennemerland (exclusief Haarlem).

Midden Kennemerland

In Midden Kennemerland is er een algemeen gebrek aan maatschappelijke opvang. Daarnaast is de capaciteit Vangnet & Advies te krap.

6. Voorzieningen

Haarlem

Zoals beschreven in de Haarlemse deelnota's, opent in 2009 de Brede Centrale Toegang haar deur en gaan het OGGZ- en ACT-team voor begeleiding en behandeling van start. Eveneens opent het hostel voor niet overlastgevendere oudere verslaafden, waarmee de nachtopvang in Haarlem wordt ontlast. Onlangs hebben wij het aantal herkansingswoningen uitgebreid van 12 naar 22. Voorts richten wij het Pauzement in voor de noodopvang van gezinnen (6 plaatsen) en brengen deze voorziening onder bij RIBW/KAM. Ook is een plan voor een Unilocatie in ontwikkeling en zoeken wij naar een vervolgooplossing voor ‘de Herberg’ en uitbreiding van de domuscapaciteit voor mensen die terugkeren na een ISD-maatregel.

Haarlemmermeer

In Haarlemmermeer worden de voorbereidingen gestart voor de realisatie van een permanente voorziening. De gemeente Haarlem draagt hier in financiële zin aan bij. Haarlemmermeer en Haarlem zijn voornemens efficiency te boeken door het differentiëren van doelgroepen. Haarlemmermeer richt de nieuwe opvang in voor gezinnen (dakloze gezinnen, alleenstaande ouders, tienermoeders, vrouwenopvang en crisisopvang huiselijk geweld).

In combinatie met het Pauzement in Haarlem, wordt het gebrek aan opvang voor gezinnen goeddeels opgelost.

De gemeenten Haarlemmermeer en Haarlem maken afspraken over een differentiatie naar doelgroepen en voorzieningen, waardoor hun opvangcapaciteit efficiënter kan worden ingezet. De doelgroep alleenstaande daklozen uit Haarlemmermeer zal worden opgevangen in voorzieningen in Haarlem, Haarlemmermeer kan ruimte bieden aan opvang van gezinnen uit Haarlem. Het is daarbij ons voornemen om ook kritisch te kijken naar de capaciteit van de Vrouwenopvang in Haarlem en Haarlemmermeer, wij zijn van mening dat hier winst is te boeken.

De gemeente Haarlem en Haarlemmermeer willen onderzoek doen naar de wenselijkheid en haalbaarheid (inclusief locatiecriteriën) van een apart huisvestingsarrangement voor deze doelgroep, en zijn voornemens hiertoe een opdracht te verstrekken aan een externe partij. De bestuurlijke besluitvorming kan dan in het voorjaar afgerond worden.

Midden Kennemerland

In Midden Kennemerland is in mei 2009 de opvang Kennemerhof geopend met 11 plekken kortdurende plekken. Per 1 januari 2010 realiseren wij 11 plekken langdurende opvang. Op basis van evaluatie moet worden gezien of hiermee de benodigde opvangcapaciteit voldoende op peil is gebracht.

Daarnaast zijn wij in gesprek met Dijk en Duin om te kijken of de capaciteit Vangnet & Advies kan worden uitgebreid. Vanuit het Noodteam in Midden Kennemerland wordt regelmatig gebruik gemaakt van Vangnet & Advies. Vangnet & Advies levert bemoeizorg en gaat bij mensen langs die niet open staan voor hulpverlening. Vangnet en Advies is samengesteld uit medewerkers van de GGD, Brijder Verslavingszorg, GGZ Dijk & Duin en sinds 2008 Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden-Kennemerland.

In Midden-Kennemerland zijn er vier Teams Integrale Zorg (TIZ-teams). Zij bieden integrale langdurende zorg aan cliënten die zelfstandig wonen en waarbij psychiatrische behandeling centraal staat. Het TIZ team werkt interdisciplinair en bestaat uit een of meerdere artsen, sociaal-verpleegkundigen en casemanagers. De RIBW zorgt voor een groot deel van de cliënten voor woonbegeleiding. Er is een nauw overleg tussen Vangnet & Advies en de TIZ-teams.

In Midden-Kennemerland functioneert nu een systeem van contingent- en zorgdakwoningen. Zorgdakwoningen betreft een regeling waarin problematische huurders een laatste kans krijgen in een door de gemeente van een corporatie gehuurde woning en daarbij gemaakte afspraken moet nakomen. Contingentwoningen betreft afspraken tussen de gemeenten en de corporaties om jaarlijks 40 woningen beschikbaar te houden voor langdurig opgenomen patiënten uit instellingen te kunnen laten doorstromen naar een huurwoning. De instelling draagt zorg voor begeleiding van de cliënt, de corporatie verhuurt de woning. Er is een ontwikkeling gaande om deze twee concepten te vervangen door het concept kanswoningen.

In Velsen is met de woningcorporaties overeengekomen om alternatieve huisvesting te realiseren voor mensen met een bijzondere leefstijl (huisvestingsarrangement onaangepast). In het najaar van 2009 zal de alternatieve huisvesting van de doelgroep worden voorgelegd aan de gemeenteraad van Velsen.

Zuid Kennemerland

Behalve in de gemeente Haarlem, zijn er in de regio Zuid Kennemerland weinig voorzieningen. Wel biedt het RIBW woonbegeleiding in Zandvoort.

7. Kalender

Voorzieningen

In 2009 realiseren wij de volgende voorzieningen:

- Brede Centrale Toegang (Zuid Kennemerland)
- Oprichting OGGZ- en ACT-team (Haarlem)
- Uitbreiding Herkanswoningen (Haarlem)
- Herinrichting Pauzement (Haarlem)
- Hostel voor niet overlastgevende verslaafden (Haarlem)
- Herinrichting ziekenboeg (Haarlem)
- Voorbereiding permanente maatschappelijke opvang (Haarlemmermeer)
- Realisatie 5 satellietwoningen maatschappelijke opvang (Haarlemmermeer)
- Kennemerhof 11 plaatsen kortdurende opvang (Midden Kennemerland)
- Uitwerking huisvestingsarrangement onaangepasten (Velsen)

In 2010 realiseren wij de volgende voorzieningen:

- Uitbreiding domuscapaciteit (Haarlem)
- Kennemerhof 11 plaatsen langdurige opvang (Midden Kennemerland)
- Vervolgoplossing 'de Herberg' (Haarlem)
- Uitwerking regionale gegevensuitwisseling OGGZ-doelgroep
- Uitbreiding Vangnet & Advies (Midden Kennemerland)

In 2011 realiseren wij tot slot de unilocatie in Haarlem.

In 2012 realiseren wij de permanente opvang voor gezinnen in Haarlemmermeer.

Overige activiteiten

In 2009 ronden wij de volgende activiteiten af:

- Vastleggen afspraken over differentiatie doelgroepen en voorzieningen tussen Haarlem en Haarlemmermeer (Haarlem en Haarlemmermeer)
- Vastleggen afspraken met alle gemeenten over de verantwoordelijkheden en betaling van uitkering, activering, schuldhulpverlening en begeleiding van cliënten die buiten de eigen gemeente worden opgevangen (Haarlem)
- Vaststellen nieuw OGGz-convenant met gemeenten en uitvoerende samenwerkingspartners (Haarlem)
- Onderzoek huisvestingsarrangement Vrouwenopvang Haarlem en Haarlemmermeer (Haarlem en Haarlemmermeer)
- Onderzoek naar haalbaarheid huisvestingsarrangement 'onaangepasten' (Haarlem en Haarlemmermeer)

In 2010 ronden wij de volgende activiteiten af:

- Aansluiting Haarlemmer meer op Brede Centrale Toegang in Haarlem inclusief uitbreiding OGGz-team en ACT-team (Haarlemmermeer)
- Regionale samenwerkingsafspraken over gegevensuitwisseling OGGZ-doelgroep (alle gemeenten)
- Tussenevaluatie Kompas Haarlem en Kompas Midden en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer (alle gemeenten)
- Implementatie informatie-uitwisseling prestaties uitvoerende samenwerkingspartners (Haarlem)
- Vergelijking aanpak preventie huisuitzettingen (allen)

8. Financiële gevolgen

Huidige situatie

Bij de uitwerking van de nota's Kompas Midden- en Zuid Kennemerland, Haarlemmermeer en Deelnota's Kompas Haarlem zijn we voor 2009 uitgegaan van de geldstromen die via de uitkering in het kader van Groot Stedenbeleid bij centrumgemeente Haarlem binnenkomen voor: maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg.

Vanuit het gemeentefonds wordt ten behoeve van diverse activiteiten ook nog een financiële dekking gegeven. De financiële inzet van de gemeente Haarlem (circa € 450.000,-) uit eigen middelen komt ten goede aan voorzieningen in Haarlem. In het kader van de verslavingszorg wordt er vanuit de gemeenten Zuid- en Midden Kennemerland een financiële bijdrage geleverd.

Activiteiten 2009

In het jaar 2009 hebben we een aantal nieuwe activiteiten ontplooid in het kader van de maatschappelijke opvang voor dak- en thuislozen in de regio Kennemerland.

We noemen hierbij: de ontwikkeling en implementatie van de Brede Centrale Toegang in Haarlem, het opzetten van een hostel voor oudere verslaafden daklozen in Haarlem.

Aan deze activiteiten hebben wij, als College van Haarlem onze goedkeuring gegeven. In de zomer van dit jaar hebben we ook overeenstemming bereikt met het R.I.B.W. (Regionaal Instituut voor Beschermd Wonen) tot het omvormen van het Rosenstock Huessyhuus tot een reguliere opvangvoorziening waar 6 gezinnen tijdelijk onderdak kunnen vinden.

De exploitatiekosten voor deze opvang bedragen voor 2009 € 79.345,= en kunnen worden gedekt uit de kostenplaats:

Voorts is in samenwerking met het RIBW een opvangvoorziening in Beverwijk opgezet: de Kennemerhof, dat voorziet in een tijdelijke opvang van 11 plaatsen en die in 2010 uitgebreid kan worden met nogmaals 11 plaatsen.

De exploitatiekosten voor deze opvang bedragen voor 2009 € 80.000,= en worden gedekt vanuit kostenplaats:

Voor een totaal overzicht van de te verstrekken subsidies aan instellingen die in 2009 voor de regio Kennemerland de maatschappelijke opvang in brede zin uitvoeren, verwijzen wij u naar de bijlage.

Geldstromen 2010

Voor 2010 ontvangt de centrumgemeente Haarlem een bedrag in het gemeentefonds voor de totale maatschappelijke opvang.

Het te ontvangen bedrag is gebaseerd op de landelijk ontworpen "verdeelsleutel maatschappelijke opvang" en bekend gemaakt via de september-circulaire.

Het totale bedrag van € 5.707.200,= wordt in 2010 aangewend voor activiteiten in het kader van: maatschappelijke opvang, verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg.

Deze activiteiten worden voor 2010 ondergebracht bij instellingen, die domicilie hebben in Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer.

Gemeente Haarlem is hiervoor centrumgemeente.

Tevens stelt gem. Haarlem een bedrag beschikbaar van € 449.677,= voor de hierboven genoemde activiteiten, vanuit de centrumgemeenten komt een bijdrage van € 19.500,= ten behoeve van verslavingszorg.

In de bijlage geven wij een doorzicht welke activiteiten wij in 2010 voornemens zijn uit te voeren voor de totale maatschappelijke opvang.

Overzicht financiën mo/vb/oggz 2010 Zuid- Midden Kennemerland en Haarlemmermeer						
	Instelling	Toe te kennen subsidie 2010	Toegekende subsidie 2009	Verhoging budget tov. 2009		Doel
1	Pauzement	90.000	30.000	60.000	nieuw	Opvangvoorziening in Haarlem voor gezinnen: aantal 6
2	Hostell	170.000	90.000	80.000	nieuw	Opvangvoorziening in Haarlem voor oudere verslaafde daklozen: 12 units
3	Kennemerhof	157.250	80.000	77.248	nieuw	Maatschappelijke Opvangvoorziening in Beverwijk voor 11 kort- en 11 langdurige clients
4	<i>Brede Centrale Toegang</i>					
	kosten act-team	100.000	0	100.000	nieuw	ACT-tak, waarin Brijder/Ingeest clients met dubbele diagnose behandelen
	kosten clientmanagers OGGZ	518.939	491.000	81.641	nieuw	OGGZ-tak voor ondersteuning en bege- leiding clients
	projectleider OGGZ	53.702				
	kosten BCT team incl. huisvesting *	p.m.	282.020	258.505	nieuw	Fysiek loket voor intake daklozen voor Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer
	dokter damiate	10.000	10.000	0		arts tbv. daklozen in Zuid-Ken./Haarlem
	noodfonds	0	6.000	0		
	clientvolgsysteem	0	7.000	0		
	<i>Maatschappelijke Opvang</i>					
5	Leger des Heils *					Instelling voor gehele regio
	nachtopvang	915.000	913.736			25 structurele bedden voor nachtopvang
	dagopvang	510.000	503.295			inloopvoorziening voor 40 plaatsen (dag)
	noodbedden	112.372	150.000			17 noodbedden tbv. nachtopvang
	ziekenboeg	40.000	39.728			3 bedden tbv. zieke daklozen
						locaties gevestigd in Haarlem

	<i>Verslavingsbeleid</i>					
6	Brijderstichting *					
	Zuid-kennemerland	p.m.	1.255.114			Werkterrein gehele regio: inloopvoorzieningen in Beverwijk (2x) en 1 in Haarlem.
	Midden-Kennemerland	465.000	464.935			Gebruikersruimte in Haarlem voor max. 6 personen tegelijk. Doet ondersteunende begeleiding voor verslaafden. Voert preventieprojecten drugs/alcohol uit regionaal.
	Haarlemmermeer	200.000	199.024			
	<i>OOGZ - regionaal</i>					
7	Dijk en Duin *	p.m.	154.760	60.000	nieuw	Werkterrein Midden Kennemerland. Voert wettelijke taken OOGZ uit
8	ISP	9.900	9.900			Werkterrein hele regio. Ondersteunt OOGZ-clienten met een luisterend oor/laagdrempelig
9	gem. Haarlemmermeer (zie Brijderstichting 200.000)	700.000	869.644	30.356	nieuw	Tbv. uitvoeren activiteiten maatsch.opvang/ projecten Roads/GGZIngeest (depressie/angst / informatiecentra)Leger des Heils/Jeugdriagg
10	Winternoodopvang	40.000	40.000			wordt uitgevoerd bij temperaturen onder nul voor ZK/MK/Haarlemmermeer
11	zorgdakwoningen beverwijk		6.500			Uitvoeren van zorgdakprojecten in Beverwijk.
12	release	20.696	20.696			Instelling in Haarlem. Tbv. inloopactiviteiten voor OOGZ-doelgroep - ondersteunende begeleiding
13	SMD MK	27.919	27.919			uitvoeren van crisisopvang (1 bed) in MK
14	registratiesysteem noodteams	p.m.	0			te realiseren in overleg met MK registratiesysteem dat aansluit op Schakelnet van Dijk en Duin/BCT

15	ambtelijke capaciteit	25.200	25.200			aan te wenden voor ambt. capaciteit bij
		0	60.000			gem. Haarlem
	Totaal benodigd	€ 6.176.377	€ 5.651.271			
	af: beschikbare middelen DU	-5.707.200,00				september-circulaire
	af: bijdrage gemeente Haarlem	-449.677,00				
	af: bijdrage regiogemeenten	-19.500,00				
	tbv. verslavingszorg (exl.H'meer)					
	totaal beschikbaar	-6.176.377,00				
*	In najaar 2009 wordt met					
	onderstaande instellingen					
	plafondhoogte 2010 besproken en					
	vastgesteld					
	Totale aanvraag Brijderstichting					
	Leger des Heils					
	Kosten BCT team met VRK/GGD					
	Dijk en Duin					

Aan het college van
Burgemeester & Wethouders

Datum 29 september 2009
Uw kenmerk STZ/WWGZ Regnr 2009/55201, 31/03/09; 2008/45870 28/03/08;
MO/OWG Reg.nr. 2007/119 06/02/06
Contactpersoon Huub Duits
Doorkiesnummer 023-5114591/06 4621 55 45
E-mail wmo-raad@haarlem.nl
Kopie aan Programmabureau WMO Jan Willem Duker / SZW Piet Haker
Onderwerp Uitwerking deelnota's Regionaal Kompas

Geacht college en leden van de raad,

Mede op verzoek van uw commissie Samenleving geven wij u onderstaande adviezen mee bij het beoordelen van de uitwerking van het Regionaal Kompas Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) zoals die in de, inmiddels 5, deelnota's zijn beschreven.

In het Kompas wordt aangegeven hoe de gemeente Haarlem, samen met regiogemeenten

- de vermindering van het aantal daklozen wil bereiken
- de doorstroming naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan wil bevorderen
- de kwaliteit van leven van de doelgroep kan verbeteren
- de overlast die deze groep met zich mee brengt wil verminderen.

Met deze deelnota's worden de concrete activiteiten voor de periode tot en met 2014 geschetst.

In het oorspronkelijke plan van aanpak Maatschappelijke Opvang dat het kabinet met de G4 opstelde (DMO/SSO-2658121-7 febr 2006) waren de volgende ambities gericht op een persoonsgerichte, minder vrijblijvende aanpak van daklozen verwoord:

In dit plan hebben kabinet en steden hoge ambities ontvouwd die nodig zijn en haalbaar:

- Voor 2010 is voor alle 10.000 daklozen in de G4 een trajectplan opgesteld waarin zij zover als mogelijk zijn voorzien van inkomen, van passende huisvesting, effectieve ondersteuning en zorg, zinnvolle dagbesteding, en/of, voor zover mogelijk, van werk. Daarbij zal in 2010 voor minimaal 60 % van de groep sprake zijn van een passende huisvestingssituatie.
- Dakloosheid tengevolge van uithuiszettingen is in 2008 gedaald tot minder dan 30% van het aantal in 2005. Voor zover nog wel uithuiszettingen voorkomen, wordt alternatieve passende woonruimte in het souterrain van de woningmarkt aangeboden.
- Dakloosheid tengevolge van detentie komt (vrijwel) niet meer voor.
- Dakloosheid ten gevolge van afweten door andere instellingen (inclusief contra-indicaties) komt (vrijwel) niet meer voor.
- Bij een groot deel van de doelgroep is overlastgevend gedrag verminderd conform Veiligheidsmonitor (tot max. 75% van het huidige niveau in 7 jaar).

Hieraan vooraf ging al het visiedocument 'Kwetsbaar in de grote stad' - juli 2005 - opgesteld door de 4 grote steden en enkele grote GGz en Verslavingszorgaanbieders, Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
www.haarlem.nl email wmo-raad@haarlem.nl

waarin o.a. de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling – ‘Kwetsbaar in het kwadraat’ - 2001 - werd geciteerd over kwetsbare mensen in de OGGz.

*“Mensen die op verschillende terreinen ernstige problemen ondervinden, bijvoorbeeld wonen, dagbesteding, contacten, psychische en fysieke gesteldheid en die om redenen samenhangend met de ernst en complexiteit van hun problematiek geen gebruik kunnen, mogen, durven of willen maken van voorzieningen die bedoeld zijn om een of meer van deze problemen te verlichten. (...) Het is een uiterst heterogene groep die niet makkelijk onder één noemer valt te brengen. **Als er een noemer is, dan is dat het feit dat kwetsbare mensen contact hebben gehad met voorzieningen, geprobeerd hebben om hulp te krijgen, maar daarin niet zijn geslaagd, om welke reden dan ook.**”*

Ook werd daarin onderzoek van prof Judith Wolf - 2002 – aangehaald waaruit blijkt *“dat ook het perspectief van kwetsbare mensen zelf verschilt van het perspectief van de professionals. De professionals noemen als risico-indicatoren voor marginalisering en uitbuiting zaken als: tijdgebrek van hulpverleners, geen nazorg na psychiatrische opname of na begeleid wonen, en een gebrekkige aansluiting van vraag en aanbod. **De kwetsbare mensen zelf noemen: gebrek aan woonruimte en zinvolle dagbesteding, hoge schulden en weinig sociale contacten.**”*

‘Kwetsbaar in de grote stad’ constateerde ook dat: **“Terugval en uitval hangen vaak samen met problemen op het gebied van verblijf / opvang / huisvesting. Daarbij gaat het niet alleen om het ontbreken van passend verblijf of woningen, maar ook om het ontbreken van de noodzakelijke vaardigheden bij de cliënt, sociaal isolement en gebrek aan steunsystemen.”**

Alle hiervoor genoemde aspecten zijn onverminderd van toepassing op de ‘doelgroepen’ waarop ook het Regionaal Kompas VRK zich richt en dienen als toetssteen voor de beoordeling van de uitwerking van de deelnota’s.

‘Kwetsbaar in de grote stad’ zegt het als volgt:

Evaluatie/kwaliteitsbewaking

Voor het ontwikkelen van sluitende zorgketens moeten gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders ook een aantal zaken operationeel verbinden, zodat toegankelijkheid, samenhang en continuïteit gewaarborgd zijn. Met name een goede koppeling tussen het integrale bemoeizorgteam en het achterland, bestaande uit maatschappelijke ondersteuning en zorg, is noodzakelijk.

- *Cruciaal zijn de koppelingen tussen signalering, toegang en integrale bemoeizorg. Per OGGz-keten is één bemoeizorgteam verantwoordelijk voor de trajectbewaking en per individueel traject één hulpverlener (met vaste back-up).*

- ***Regelen dat het bemoeizorgteam direct toegang heeft tot zorg, gemeentediensten en een breed aanbod van maatschappelijke ondersteuning (onderdak, schuldhulpverlening, uitkering, dagbesteding, vriendendiensten, et cetera). De trajectbegeleider moet binnen de gemaakte afspraken partijen kunnen dwingen tot medewerking.***

- *Centrale registratie en monitor via een stedelijk OGGz-casusregister, voor de bewaking van de voortgang van individuele trajecten (maar ook voor resultaatsverantwoording en beleidsontwikkeling).*

Advies 1:

Het tweede punt vraagt een zeer zorgvuldige beoordeling van de organisatorische plaats van zo’n bemoeizorgteam, of in de Haarlemse uitwerking ook wel de BCT (brede centrale toegang). De vraag zou beantwoord moeten worden of een trajectbegeleider binnen de GGD (de huidige voorgestelde organisatorische plaats) partijen, indien nodig, zal kunnen dwingen tot medewerking. Of dat een plaats dicht bij B&W, dus ook binnen de gemeentelijke organisatie daar niet meer garanties voor kan bieden.

De zogenaamde ‘doorvertaling’ met subsidie van VWS van dit plan van aanpak naar een Stedelijk Kompas voor de overige 39 centrumgemeenten volgde tussen augustus 2006 en februari 2007 met o.a. de VNG documenten ‘Stedelijk Kompas op koers’ en ‘Focus op

Stedelijk Kompas' met de doelstelling vóór 1 april 2008 in het bezit te zijn van een Kompas voor elke centrumgemeente.

Hierin werden nog eens nadrukkelijk de doelen, de aanpak maar ook de daarvoor beschikbare instrumenten, die ook in het G4 plan van aanpak waren beschreven opgesomd.

1. Model intakeformulier voor Maatschappelijke Opvang en AWBZ
2. Modelprocedure persoonsgerichte benadering (w.o. cliëntmanager)
3. Modelconvenant gegevensuitwisseling in verband met privacywetgeving
4. Model individueel trajectplan
5. Richtingwijzer hantering BOPZ
6. Modelaanpak effectuering levering zorg
7. Modelaanpak onverzekerde en budgetbeheer
8. Modelaanpak effectuering levering specifieke woonvoorzieningen
9. Modelprotocollen preventie huurschuld en overlast
10. Modelaanpak schuldhulpverlening en sanering
11. Regeling dagloonprojecten
12. Modelprocedure aansluiting nazorg bij ontslag uit detentie
13. Aanpak realisatie voorzieningen duurzaam verblijf

Advies 2:

In de deelnota's Stedelijk Kompas VRK wordt de (al dan niet) toepassing en implementatie van deze (voorgeschreven) instrumenten niet beschreven. Dat lijkt ons wel dringend gewenst. Wij adviseren u dit op korte termijn aanvullend te ontwikkelen, cq. te beschrijven.

Voor het slagen van deze samenhangende aanpak worden 2 belangrijke pijlers genoemd:

- 1) Een persoonsgerichte benadering met behulp van individuele trajectplannen en aan de individuele personen gekoppelde cliëntmanagers (persoonlijke lifeguards).
- 2) En een 100 % sluitende samenwerking tussen alle betrokken partijen en instellingen. Deze sluitende samenwerking wordt vormgegeven op twee niveaus: bestuurlijk en uitvoerend.

Vormgeving en functioneren van deze tweede pijler is cruciaal en dient daarom volstrekt helder te zijn. (...) Voor de uitvoering van het Plan zijn naast het Rijk en de steden drie andere categorieën autonome partijen noodzakelijk. Dat zijn de zorgkantoren, de zorgverzekeraars, de zorgaanbieders en de woningcorporaties. De steden zullen met hun lokale partners in deze segmenten contracten moeten afsluiten over de levering van zorg en de levering van woonvoorzieningen. De steden nemen het initiatief voor de onderhandelingen over deze contracten (bestuurlijke regie), maar het betreft onderhandelingen tussen gelijkwaardige partijen. De relatie tussen de steden en deze partijen is wat het bestuurlijke niveau betreft uitsluitend contractueel. Het contract brengt het bestuurlijk commitment tot uitdrukking en fungeert vervolgens als het gemeenschappelijk kompas. Het is vanzelfsprekend dat partijen zich moeten bewegen binnen de wettelijke grenzen die voor hen van toepassing zijn. De wederzijdse rechten en plichten zijn in deze contracten zodanig gespecificeerd vastgelegd dat de kaders voor de uitvoerders volstrekt helder zijn. Onderdeel van het contract zijn afspraken over de condities waaraan moet zijn voldaan om zorg of woonvoorzieningen te kunnen leveren (bijv. de garantie van zorg bij woonvoorzieningen die begeleiding vergen) of effectieve toepassing van schuldhulpverlening.

Advies 3:

Wij zien nog geen aanzetten tot dergelijke 'contracten' met de genoemde partners in de deelnota's 1 t/m 5 van het Kompas VRK. Wij bevelen dringend aan, teneinde op bestuurlijk niveau een 100% sluitende keten te kunnen realiseren zulke contracten, met heldere prestatieafspraken (SMART !), wel zo spoedig mogelijk af te sluiten. Zowel met Woningcorporaties, Zorgaanbieders, Zorgkantoor, Justitie, deurwaarders, maar ook met gemeentelijke diensten als bijv. Schuldhulpverlening.

Regiobinding, landelijke toegankelijkheid: In haar brief over het interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) maatschappelijke opvang van 17 december 2004 kondigde de staatssecretaris van VWS al aan:

“Een specifieke groep waarop steden drang willen uitoefenen zijn verslaafden die (niet :red.) uit de eigen stad afkomstig zijn. Om hun overlast te verminderen ontwikkelt een aantal steden (Utrecht, Heerlen, Rotterdam) een beleid om ze terug te leiden naar hun oorspronkelijke zorg- en sociale netwerk. Dit beleid is mede ingegeven door de aanpak in Zwitserland van de overlast van harddrugsverslaafden. Strikt genomen is dit beleid op dit moment in strijd met de landelijke toegankelijkheid van voorzieningen voor maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid. Het kabinet is bereid om de eis van landelijke toegankelijkheid te beperken tot de crisisopvang (inclusief de vrouwenopvang). Deze beperking draagt bij aan het verminderen van de druk op de grote steden. Genoemde voorzieningen vallen vanaf 2006 onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In het wetsvoorstel dat het kabinet volgend voorjaar naar de Kamer zal sturen zal deze beperking worden opgenomen.”

Echter deze beperking is niet in het uiteindelijke wetsvoorstel opgenomen.

Zie art. 20 lid 6: *“De door gemeenten ingevolge het eerste en tweede lid bekostigde voorzieningen op het terrein van maatschappelijke opvang en verslavingsbeleid zijn toegankelijk voor iedereen die in Nederland woont.”*

Op dit moment is er een concept 'gedragscode' Regiobinding/Landelijke toegankelijkheid, zoals die door een ambtelijke werkgroep van de VNG van de 43 centrumgemeenten, gezamenlijk met VWS en de Federatie Opvang, is opgesteld. In de laatste voortgangsrapportage Maatschappelijke Opvang wordt hiernaar door de staatssecretaris verwezen. Deze gedragscode moet vóór de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2010 nog door alle centrumgemeenten worden goedgekeurd. Een handreiking is nog in voorbereiding.

Deze concept gedragscode bevat in principe het goede uitgangspunt, dat allereerst dient te worden gekeken naar een vestigingsplaats waar naar verwachting en in overleg met de cliënt het meest succesvol een traject kan worden gevolgd gericht op het hoogst haalbare niveau van zelfredzaamheid. In de puntsgewijze uitwerking wordt echter éérst gekeken naar een vestigingsplaats waar de cliënt in de afgelopen 3 jaar 2 jaar heeft verbleven of waar bekendheid is met eerdere hulpverlening of politiecontact. Dit zal niet altijd een plaats zijn waar een 'positief sociaal netwerk' aanwezig is, of waar het meest succesvol een traject kan worden doorlopen. Het strookt ook niet met het hiervoor geciteerde, uit de Welzijnswet overgenomen, Wmo artikel, noch met het Grondwettelijk recht op vrije vestiging. En ook niet met de uitgangspunten, dat binnen de Wmo cliëntgericht, vraaggericht maatwerk volgens de compensatieplicht en volgens het regelmatig door de staatssecretaris genoemde 'geld volgt de cliënt' principes dient te worden gehandeld. Deze gedragscode lijkt sterk ingegeven door de gevreesde aanzuigende werking die men verwachtte van het G4 plan van aanpak, en de financiële beheersbaarheid daarvan met name vanuit Rotterdam. Deze vrees is aantoonbaar nauwelijks of beduidend minder te verwachten bij de kleinere centrumgemeenten, en in omvang zeer beperkt. In de Haarlemse nota's worden ook geen aantallen of het belang ervan voor de centrumgemeente Haarlem aangegeven.

Advies 4:

- a) Voor de toegang tot zorg, opvang en ondersteuning, zoals die in de BCT zal gaan plaatsvinden, adviseren wij regiobinding niet in de voorgestelde vorm te hanteren. Maar met name de criteria 'waar het meest succesvol een traject kan worden gevolgd', 'waar een positief sociaal netwerk bestaat (familie, vrienden, mogelijkheden voor werk, dagbesteding etc.)' en 'in overleg met de cliënt' te hanteren. En daar voldoende tijd en ondersteuning,
- b) bijvoorbeeld in de vorm van een onafhankelijke 'vertrouwenspersoon' (straatadvocaat), bij te bieden. Genoemde 5 dagen zijn daarvoor in vrijwel alle gevallen toch echt te kort!
- c) Tevens adviseren wij u bij een besluit tot het aangaan van een traject een formele beschikking af te geven, waar eventueel bezwaar tegen kan worden gemaakt. Net zoals dat voor andere Wmo aanvragen gebeurt.

Preventie:

Op het gebied van preventie van dakloosheid (voorkomen van instroom, en voorkomen van terugval) is met name voorkomen van huisuitzetting en voorkomen van verergering van schulden van groot belang. De pilot met regievoerders gaat nog enigszins mank omdat het niet de gehele keten omvat, die hierbij betrokken is.

In het PvA G4 (modelprotocollen nr.9) zijn daarvoor o.a. beschreven de tussenstappen waar de deurwaarder wordt ingeschakeld (niet in de Haarlemse pilot; daar doen de regievoerders in de huidige opzet dus niets), en waar de uitspraak van de rechter tot uitzetting aan de orde is, waar in de modelaanpak ook een signaal naar de centrale toegang, of regievoerder in het Haarlemse, gaat. (ook niet in de Haarlemse pilot). Hier is nog 'winst' te boeken.

Advies 5:

Betrek de gehele keten, die opeenvolgend te maken heeft met (dreigende) huisuitzetting in een aangepast convenant preventie huisuitzettingen. Tevens komen ook niet-corporatiebewoners hierdoor in beeld. Zorg voor schuldhulpverlening en budgetbegeleiding, die op de doelgroep is toegesneden. Outreachend, vasthoudend; het is een van de belangrijkste redenen voor terugval en een hindernis voor doorstroming en herstel.

Financiële ruimte – Verdeelmodel

Met het recente positieve advies van de Raad voor de Financiële Verhoudingen en de brief van staatssecretaris van 18 september, DMO/SSO-2944782, is de nieuwe objectieve verdeling van de gelden voor de maatschappelijke opvang vrijwel definitief. Haarlem is in dit model een zgn. voordeelgemeente en zal naar 2011 een extra bedrag van € 500.000 en in 2013 € 1.000.000 gaan ontvangen. Er ligt daarnaast nog een opdracht om € 248.000 'vrij te spelen' uit de zgn. 'grensstrook' vanwege mogelijk uit de Zorgverzekering te vergoeden gelden voor Methadonverstrekking, die nu nog door de gemeente worden betaald.

Er lijkt dus geen reden te zijn om de genoemde voorzichtigheid te betrachten.

Knelpunten:

Wanneer er gesproken wordt (2.2) over mensen met een dubbele, of meervoudige diagnose, is het belangrijk ook rekening te houden met vormen van (lichte) verstandelijke beperking in deze groep. Niet direct psychiatrisch dus; en vereist weer een andere aanpak en begeleiding.

Advies 6:

Betrek dit nadrukkelijk in de werkwijze en vormgeving van het OGGz en ACT team.

Nieuwe (woon-)voorzieningen (2.4)

Bij de bespreking van de realisatie van een Unilocatie wordt weliswaar aangegeven, dat er ook een groep is, die redelijk functioneert (werk, dagactiviteiten) en niet thuishoort in een unilocatie. Maar er wordt niet aangegeven, wat er dan wel voor deze groep dient en zal worden gerealiseerd. *‘Voor hen dient een vorm van kortdurende opvang gevonden te worden’*

Advies 7:

Geef aan wat er voor deze groep dak- of thuisloze mensen aan (kortdurende) opvang wel gerealiseerd wordt buiten de unilocatie. En zorg dat beide op elkaar, ook in de tijd, afgestemd worden.

Betrokkenheid van de doelgroep:

Advies 8:

Voor wat betreft de betrokkenheid van de doelgroep bevelen wij aan dit in de komende periode nog wat meer handen en voeten te geven. Er is weliswaar een vrij grote inbreng geweest van een enkele vertegenwoordiger, en er is een enkele keer een bewonersoverleg bijgewoond, maar het breder horen en betrekken EN terugkoppelen van en naar de doelgroep kan een groter draagvlak en betere uitvoering bevorderen van het voorgestelde beleid.

Samenwerking in de regio:

Een belangrijke reden voor uitstel van de behandeling van deze deelnota's en het opstellen van deelnota 5 betrof de terugtrekking van enkele regiogemeenten. Het was en is een opdracht voor de ontwikkeling van de Stedelijke Kompassen, dat deze in goed overleg met de regiogemeenten van de centrumgemeenten zou worden ontwikkeld.

Advies 9:

Het lijkt gewenst, om ook hier een goede ketensamenwerking te realiseren, dit overleg meer aandacht en zorgvuldigheid te geven.

Wij hebben het overigens gewaardeerd, dat een Wmo raadslid intensief betrokken is geweest bij de vormgeving van dit beleid, en nu o.a. deelneemt in een klankbordgroep voor de vormgeving van de Brede Centrale Toegang.

Met vriendelijke groet,

Gep Jongbloed
Voorzitter Wmo-raad

Beleid en Bedrijfsvoering

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

WMO Raad
De heer G. Jongbloed

Datum 17 november 2009
Uw kenmerk -
Ons kenmerk SZW/BB/2009/
Contactpersoon P. Haker
Doorkiesnummer 023-5114039
E-mail phaker@haarlem.nl
Kopie aan -
Onderwerp Uw advies Regionaal Kompas

Geachte heer Jongbloed,

Wij ontvingen uw advies met betrekking tot onze deelnota's Kompas Haarlem en de nota Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer. Wij zijn de WMO-raad erkentelijk voor het uitgebreide advies. Met dit schrijven gaan wij in op uw advies.

Advies 1:

Het tweede punt (regelen van bemoeizorg) vraagt een zeer zorgvuldige beoordeling van de organisatorische plaats van zo'n bemoeizorgteam, of in de Haarlemse uitwerking ook wel de BCT (brede centrale toegang). De vraag zou beantwoord moeten worden of een trajectbegeleider binnen de GGD (de huidige voorgestelde organisatorische plaats) partijen, indien nodig, zal kunnen dwingen tot medewerking. Of dat een plaats dicht bij B&W, dus ook binnen de gemeentelijke organisatie daar niet meer garanties voor kan bieden.

Onze reactie

Wij zijn van mening dat er vooralsnog voldoende garanties zijn voor het realiseren van de noodzakelijke samenwerking. Daarbij gaan wij in eerste instantie niet uit van het dwingend opleggen van samenwerking: wij gaan ervan uit dat alle betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen voor een adequate dienstverlening aan de OGGz-doelgroep.

Overigens kan de gemeente wel een sturende rol hierin spelen door middel van het vastleggen van afspraken in prestatieplannen en subsidierelaties. Wij zijn bovendien voornemens om met alle betrokken partijen nog in 2009 een OGGz-convenant te sluiten, waar ook samenwerkingsafspraken in zullen worden vastgelegd.

Advies 2:

In de deelnota's Stedelijk Kompas VRK wordt de (al dan niet) toepassing en implementatie van (voorgeschreven) instrumenten niet beschreven. Dat lijkt ons wel dringend gewenst. Wij adviseren u dit op korte termijn aanvullend te ontwikkelen, cq. te beschrijven.

Onze reactie

Wij delen uw mening. Eén en ander zal in de komende periode zijn beslag krijgen.

Advies 3:

Wij zien nog geen aanzetten tot contracten met de genoemde partners in de deelnota's 1 t/m 5 van het Kompas VRK. Wij bevelen dringend aan, teneinde op bestuurlijk niveau een 100% sluitende keten te kunnen realiseren zulke contracten, met heldere prestatieafspraken (SMART !), wel zo spoedig mogelijk af te sluiten. Zowel met Woningcorporaties, Zorgaanbieders, Zorgkantoor, Justitie, deurwaarders, maar ook met gemeentelijke diensten als bijv. Schuldhulpverlening.

Onze reactie

Zoals eerder genoemd, gaan wij vooralsnog uit van samenwerking op basis van ieders eigen verantwoordelijkheid. Waar mogelijk leggen wij afspraken vast in het op te stellen OGGz-convenant en prestatieplannen.

Advies 4:

- a) Voor de toegang tot zorg, opvang en ondersteuning, zoals die in de BCT zal gaan plaatsvinden, adviseren wij regiobinding niet in de voorgestelde vorm te hanteren. Maar met name de criteria 'waar het meest succesvol een traject kan worden gevolgd', 'waar een positief sociaal netwerk bestaat (familie, vrienden, mogelijkheden voor werk, dagbesteding etc.)' en 'in overleg met de cliënt' te hanteren. En daar voldoende tijd en ondersteuning,
- b) bijvoorbeeld in de vorm van een onafhankelijke 'vertrouwenspersoon' (straatadvocaat), bij te bieden. Genoemde 5 dagen zijn daarvoor in vrijwel alle gevallen toch echt te kort!
- c) Tevens adviseren wij u bij een besluit tot het aangaan van een traject een formele beschikking af te geven, waar eventueel bezwaar tegen kan worden gemaakt. Net zoals dat voor andere Wmo aanvragen gebeurt.

Onze reactie

Wij volgen de afspraken die door het Rijk met de VNG en de Federatie Opvang zijn gemaakt over het laten vervallen van de regiobinding. In die zin komen wij de WMO-raad tegemoet. Wij delen uw mening dat de door u genoemde criteria van belang zijn om met de klant tot een succesvol traject te komen. Het vastleggen van trajectafspraken in een beschikking heeft ons inziens geen toegevoegde waarde. Het slagen van een traject is immers in belangrijke mate afhankelijk van de wil en de motivatie van de klant om hieraan mee te werken.

Advies 5:

Betrek de gehele keten, die opeenvolgend te maken heeft met (dreigende) huisuitzetting in een aangepast convenant preventie huisuitzettingen. Tevens komen ook niet-corporatiebewoners hierdoor in beeld.

Zorg voor schuldhulpverlening en budgetbegeleiding, die op de doelgroep is toegesneden. Outreachend, vasthoudend; het is een van de belangrijkste redenen voor terugval en een hindernis voor doorstroming en herstel.

Onze reactie

Op korte termijn bespreekt ons college de evaluatie van het convenant preventie huisuitzettingen. Aan de hand hiervan zullen wij conclusies trekken over de wijze waarop wij het convenant willen voortzetten.

Van het OGGz- en ACT-team verwachten wij een vasthoudende en outreachende werkwijze.

Advies 6:

Betrek de problematiek van (licht) verstandelijk gehandicapten in de werkwijze en vormgeving van het OGGz en ACT team.

Onze reactie

Ook wij zijn ons ervan bewust dat een deel van de doelgroep (licht) verstandelijke beperkingen kent. Beide teams krijgen dan ook een multi-disciplinair karakter, zodat de teams deze problematiek kunnen herkennen en hier zo goed mogelijk op kunnen reageren.

Advies 7:

Geef aan wat er voor de groep dak- of thuisloze mensen aan (kortdurende) opvang wel gerealiseerd wordt buiten de unilocatie. En zorg dat beide op elkaar, ook in de tijd, afgestemd worden.

Onze reactie

Binnen de beschikbare middelen, treffen wij een aantal concrete maatregelen in de maatschappelijke opvang. Zoals beschreven in de nota Kompas Midden- en Zuid Kennemerland en Haarlemmermeer betreft het de realisatie van het hostel voor niet overlastgevende verslaafden, de uitbreiding van de Kennemerhof, de versterking van het Pauzement. Al eerder realiseerden wij de Herberg en de herkansingswoningen.

Advies 8:

Voor wat betreft de betrokkenheid van de doelgroep bevelen wij aan dit in de komende periode nog wat meer handen en voeten te geven. Er is weliswaar een vrij grote inbreng geweest van een enkele vertegenwoordiger, en er is een enkele keer een bewonersoverleg bijgewoond, maar het breder horen en betrekken EN terugkoppelen van en naar de doelgroep kan een groter draagvlak en betere uitvoering bevorderen van het voorgestelde beleid.

Onze reactie

Wij zijn voornemens om zowel de WMO-raad als ook vertegenwoordigers van cliëntenorganisaties te betrekken bij het op te stellen OGGz-convenant. De WMO-raad is vanzelfsprekend ook het formele adviesorgaan voor ons college.

Advies 9:

Het lijkt gewenst, om ook in de regionale samenwerking een goede ketensamenwerking te realiseren, dit overleg meer aandacht en zorgvuldigheid te geven.

Onze reactie

Regionale samenwerking is een voorwaarde om een de problematiek van de OGGz-doelgroep adequaat aan te pakken. Het OGGz-convenant zal dan ook een regionaal karakter krijgen. Tevens organiseren wij een regionaal voor- en najaarsoverleg met alle betrokken partijen om de voortgang en de kwaliteit van de uitvoering van het convenant en het Kompas te bespreken.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders